

П'єсу створено в рамках III Лабораторії драматургії НСТДУ

Сліпий Музикант

Музична вистава на 2 дії
інсценівка О. Шамріна за В.Г. Короленко

shamrina_lena@ukr.net

Дійові особи:

Петро - незрячий від народження юнак

Евеліна - подруга дитинства Петра

Орест - музикант майже із Києва

Максим Яценко - дядько Петра. Скалічений війною ветеран, що пересувається із милицею.

Ганна Михайлівна - мати Петра

Єгор - незрячий монах

Федір Кандиба - незрячий ватажок ватаги калік, ветеран

Інші сліпі із ватаги:

Косий

Хромий

Носатий

Гриць - хлопчик поводитир.

Критик 1

Критик 2

та інша київська публіка та експерти

Конферансьє

А також - селяни, дівчата, монахи, діти, ярмарковий люд.

Дія 1

Сцена 1

Що це, прислухайся - чуєш?

Це місто?

Так. Певно це місто є, звісно.

Люди і гомін, святковий дзвін дзвонить.

Точно, це місто.
Все вірно.
Це – Рівне.
Рівне?
То так – це є Рівне чарівне.

Рівне – чарівне. Затишне і миле.
Все тут знайоме і геть не злостиве.
Церкви, будиночки, річка й ставочки
Тоне усе у квітучих садочках.
Вранці ідуть, поспішаючи, містом
Панове, панянки і гімназисти

Рівне чарівне. І, знаєш, - не дивно.
Кажуть, що в Рівному завжди спокійно.
Скільки вже років живу тут, здавалося б,
Кажуть, нічого тут поки не сталося

Рівне – не рівне.
Не рівне? Горбате?
Дещо горбате, місцями – кошлате.
Втім, нумо далі – що там за ним є?
Що там за ним?
О, так, це – Волинь.

Ріки і пагорби
Ліс, а за ним іще -
Балки й садочки завітчано вишнями
(Так навесні розлилися їх пахощі..)
Села й маєточки – менші й побільше.

Кажуть, давно тут земля гомоніла
Славними справами. Ось вам, приміром,
Шлях. Трішки збоку від нього...
Могила?
Так, це якась стародавня могила.

Написи, правда, геть мохом поїло
Вибачте, вибачте – схоже, що дійсно -
Ми вже не дізнаємось, що тут написано..

Соліст (це Петро): *(читає з каменя рукою)*

«Ватажок Ігнатій, на прізвисько Карий
Поліг від стріли татарської
Тут він навіки похований
Й з ним..» - ...Вибачте, не розібрати -
А ні! -
«Ось поруч із ним
Його побратим
Спочиває сліпий Юрко-бандурист ...»

Всі аплодують.

-Клас!

- Ти прочитав! Як тобі це вдалося?!

Петро: Оу, дякую, дякую! Це було зовсім не важко. Я можу і французькою, якщо потрібно.

Мене звать Петро.

І - так, справді, в нас тут дуже красива природа. Пагорби, кручі. Маєток біля кручі – то наш.

Я живу у ньому, знаю, як свої п'ять пальців! І з радістю...

Орест заходить з чомоданом, його зустрічають Ганна Михайлівна, дядько Максим, Евеліна.

Орест: О, Ганно Михайлівно! Дядечко Максиме! Такий радий вас бачити!

Петро: (*глядачам*) ..з радістю покажу вам усе. Я живу тут від народження.

Орест: Щасливий нарешті бути у ваших краях і заїхати погостювати!

Ганна Михайлівна: Ми теж надзвичайно раді, Оресте. Як поживає ваш батечко?

Петро: (*глядачам*) .. Тут у нас великий сад. Шумить – люблю гуляти ним, і вам, можливо, сподобається... Ще струмочок зі старим млином – чуєте? А тут..

Орест: Мій батечко здорові і переказували усілякі вітання. А ви?

Евеліна: Евеліна.

Орест: Чарівна пані.

Петро: (*глядачам*).. Альтанка. Будинок. Вітальня. У ній – фортепіано.

Орест піднімає кришку і швидко бере кілька акордів.

Петро: ..моє.

Орест: Чудовий інструмент. А пальці не розіграні – то перепрошую. У дорозі не було можливості грати, ну ви розумієте.

Ганна Михайлівна: Як ви доїхали, Оресте?

Орест: Три дні дороги від Києва. Звісно, можна би і швидше.. А це певно...

Евеліна: Петре?

Орест: Трохи дивний... - О, бачу, у вас великий сад! Ох, який чудовий вечір!

Петро: Я... я - не дивний. Я сліпий.

Сцена 2

Темрява. Чути сад – дерева, що шелестять від легкого вітру. Струмок. Спів пташок.

Надвечір'я.

Десь віддаля приглушені голоси.

Петро тут один.

Поступово ми можемо його бачити.

Чути голос Евеліни.

Евеліна: Петре!... Петре? (заходить)

А я скрізь тебе шукаю. Що з тобою?

Петро: Все гаразд.

Евеліна: Мовчазний і похмурий цілий день. Чому ти так пішов від нас?

Петро: Все гаразд. Просто... мені здалося що я зовсім зайвий.

Віддаля, з дому, чути гру на фортепіано.

Петро: Знаєш, Евеліно, коли дядечко Максим розповідає про минуле, він правий – світ все гіршає. В давнину було краще навіть таким, як я. Замість фортепіано я би мав бандуру чи кобзу, подорожував би з нею містами та селами. Збирав би слухачів... Я був би у житті кимось. А зараз...

Евеліна: Ой, облиш. Ну що за нісенітниця? Це ти наслухався Ореста з Києва. Ну, він звісно вправний музикант, але..

Петро: Красивий він?

Евеліна: Так. Тобто – ні! Мені він не подобається, якщо хочеш знати. І грає він посередньо – ти можеш значно краще. Завжди це пам'ятай! Для нас найкращий музикант – це ти. І для мене - найкращий.

Петро: Чого ти?

Евеліна: Вже повір мені – якби ти захотів, ти перевершив би усіх тих київських музик. *(сміється)*

Петро: А ти сама – не думала, що у місті, у вирі життя тобі було б краще?

Евеліна: Ні. Це звісно, добре. Але не для всіх.

Петро: Для всіх, хто може.

Евеліна: Це не так. От дядечко Максим – мандрував, воював, поки міг. А тепер – живе тут. Ну, і ми...

Петро: Не кажи – «ми». Ти – це зовсім інша справа.

Евеліна: Ні, не інша.

Петро: Чому?

Евеліна: Бо ми..ну.. ти одружишся на мені і наше життя стане однаковим.

Петро: І ти – пішла б за мене?...Послухай, будь ласка – це правда, у великому місті ти зможеш багато чого досягти, а я...

Евеліна: Що ти?

Петро: А я сліпий, Евеліно.

Евеліна: То й що.. ми зростали разом і.. якщо дівчина покохає сліпого, значить і виходити заміж має за сліпого.

Петро : Покохає.. Покохає?

Евеліна: Так! Ти ніколи не думав про це? Ти і я...ми кохаємо одне одного. Хіба ж ні? Ну подумай сам – якби ти лишився один, без мене?

Петро: Я б пропав.

Евеліна: І я теж. Пропала б сама, в чужому світі..

Сцена 3

Вітальня. Великі вікна, за вікнами сад. Максим, Ганна Михайлівна та Орест п'ють чай.

Орест: Одначе, дядечко, київські контракти нині вже не ті. Батечко вам просив переказати – без вас, Максима Яценка, і ваших закидів – гроші на вітер. Вибачте, Ганно Михайлівно, за таку цитату. А так – усе просто чудово! Сезон літніх концертів у саду, танці в Могилянці, дегустації... Запрошують концертувати. Але не завжди виходить погоджуватися - відпочивати теж потрібно.

Заходить Евеліна.

Орест: О, ви повернулися..

Заходить Петро. Він занурений у себе у дивній емоції. Всі замовкають, наче силяться відгадати, що сталося.

Петро сідає за фортепіано. Починає грати. Наче це єдиний спосіб сказати неказане.

Всі приголомшені його грою.

Коли музика змовкає, ще деякий час в повітрі висить тиша. Потім – всі аплодують.

Орест: Боже всемогутній.. Це дуже.. дуже достойно! Ваша власна мелодія?

Ганна Михайлівна: Так, наш Петро з дитинства грає. І сам пише.

Орест: Ого! Стільки питань. У кого ви вчилися? Як ви читаєте ноти?

Петро: у мене свої, спеціальні..

Евеліна: Петре, ти б бачив, що твоя музика зробила з нами усіма..

Петро: Впізнала мелодію?

Евеліна: Ти колись грав мені схожу на сопілці.

Петро: Так, це вона. Не закінчена трохи..

Орест: Що ж ви мовчали про свої вміння дотепер? Петре! Та як ви можете сидіти тут з подібним талантом? Ви маєте їхати в Київ! Нам обов'язково треба поспілкуватись про це більше.

Петро: Правда? Залюбки!

Ганна Михайлівна: Оресте, дуже приємна ваша оцінка. Однак про Київ – трошки зарано.

Орест: За кілька місяців там проходитиме великий музичний конкурс! І ви знаєте, це чудовий шанс заявити про себе на всю країну. Тим паче у вас такий драматичний образ. Сліпий обдарований юнак..

Евеліна: Передусім, Петро – талановитий. Вади не мають значення.

Петро: Оресте, спасибі..

Орест: Звісно, ваша техніка поки не ідеальна. Чутно певні нерівності, але загалом..

Ганна Михалівна: Про конкурси і тому подібне – то сумнівно звісно.

Максим: Гадаєш?

Ганна Михайлівна: А як ти собі це уявляєш?

Петро: Мамо, я б ..ризикнув..

Орест: Так, постривайте. От, Петре – бачите, що наробила з нами ваша музика? Дозвольте, запропонувати усім приємне дозвілля, що примирить шал і суперечки. Евеліно? Ганно Михайлівно?

Як щодо невеликої приємної мандрівки? Десь в околицях.

Сцена 4

Тут буде пісня Ореста про мандри. Під час якої усі мандрують)

Орест:

Що найкраще у мандрівках -
Що втамує спрагу дії
Всі забудуть суперечки
За новими манівцями
Хай стає близьким далеке
Словом, мандри – це на краще.
Любе панство-товариство,
Сподіваюсь ви не проти.
Я, наприклад, в творчих справах

Мандри палко люблю
Як же так – ловити музу
Сидячи у себе вдома?
В теплих капцях чи шкарпетках
Мучачись над інструментом.
Фу-фу-фу! Таких от музи
Облітають стороною.

Треба так, щоб свіжий вітер
І приємне товариство
Чи якісь народні штуки
Ярмарок, святки чи Пасха
Канів, Жашків чи Жидичин -
Жаль, вони тепер далеко
Але є, я певен, ближче
Що в краях цих подивитись

Максим:

Є у нас відносно близько...

Орест:

О, стривайте, точно-точно!
Тут же (назви не згадаю)
Древній монастир під боком!

Евеліна:

Оресте, ви зібралися у монастир? Не думала, що вас цікавлять такі речі.

Орест:

Байдуже куди, насправді,
Але там на правду гарно
Кам'яниці і дзвіниця
Словом, подивитись є що
Їдем, їдемо.. О, Петре,
Вам гаразд така дорога?

Петро: Звісно, все добре.

Ганна Михайлівна: Петре, тільки обережно.

Петро: Мамо..

Евеліна: Ти чудово тримаєшся в сідлі. Зараз ми їдемо через квітучу луку, дуже гарну. А попереду – невеликий лісок.

Петро: Так, я чую. І почув би певно більше, тільки от...

Орест: Оу, стривайте! Пані Ганно, дядечко Максиме – ви не проти, якщо ми трохи звернемо тут? Я пригадав одне дивне місце по дорозі.

Знаєте такий вислів, пані Евеліно, суть мандрів не в пошуку нових видив, а у пошуку нових..

Евеліна: Пане Оресте, перепрошую, вас трішки несе.

Орест: Так, певно, буває у мене.. Ми приїхали!

Всі зупиняються перед старим могильним каменем.

Ганна Михайлівна: Що це? Чиясь могила?

Орест:

Так, тут поховано славетного колись козачого отамана Ігнатія Карого. Чули про такого певно, дядечко?

Максим: Старий розбійнику, ось де ти заспокоївся..

Орест: Є історія про те, як козаки разом з татарами взяли в облогу монастир, захоплений польським військом. Однак татари зрадили союзників і вночі зав'язалася запекла сутичка. Щось таке. Словом, от. Козаки перемогли, зісно, але...

Але! У цій історії є інший цікавий персонаж. Кажуть, що тут, разом із отаманом Карим, поховано і молодого бандуриста. Сліпого, що супроводжував отамана у походах.

Ганна Михайлівна: Сліпий? В походах? Який жах!

Орест: Так! Кажуть, що це був славетний на Січі співак – Юрко. Але, чи на правду і він теж спочиває тут – достеменно не відомо. Як бачите, надгробок геть постраждав від вітру і мохів. І ми уже не дізнаємось, що тут написано.

Петро: Стривайте!

Нахилиється і читає із каменю пальцями:

«Ватажок Ігнатій, на прізвисько Карий
Поліг від стріли татарської
Тут він навіки похований
Й з ним..» - ...Вибачте, не розібрати -
А ні! -
«Ось поруч із ним
Його побратим
Спочиває сліпий Юрко-бандурист ...»

Орест: Ого, це...це вражає! Петре! Бачите, Евеліно, я не дарма згадав про цю могилу. Я от сам дивувався, як людина, що не бачить, могла приймати участь у

походах та боях. Але дивлячись на Петра, не важко уявити такого хвацького воїна. З бандурою, замість рушниці.

Петро: Правда?

Орест: Ох, це до біса усе романтично!

Ганна Михайлівна: Це жахливо.

Петро: Тепер такого уже не буває, на жаль.

Максим: Що мало зникнути – зникло. А ви своєї боротьби шукайте.

Петро: Якої ж?

Оресте: Вам то легко казати, дядечку Максиме. Ви воювали, подорожували!

Про ваші походи аж у Києві всі гули. Словом, взяли від життя своє.

Максим: Але і життя у мене своє взяло. Так, так...

...

Максим: Он уже видно монастир. Тільки на дзвіницю я із вами не піду. Не в тих вже я роках і ногах - лазити по верхотурам.

Підїжджають до монастиря. Дерев'яні ворота і широкий двір за ними. Все трохи зубожіле.

Назустріч виходить монах.

Монах: Добридень. Ви певно, хотіли б оглянути старовинну дзвіницю? Брат Єгор проведе вас.

Підходить інший монах, сліпий з ціпком.

Евеліна та Ганна Михалівна переглядаються.

Сцена 5

Дзвіниця. Темна вежа із маленькими віконечками, стіни її зсередини всі вкриті написами. Якщо піднятися вузькими незручними сходишками на гору – зі дзвіниці можна побачити випалені спекою поля.

Ганна Михалівна, Петро, Евеліна та Орест у супроводі сліпого монаха Єгора.

Єгор пропускає всіх всередину, причиняє двері.

Єгор: Малих нема? А ну геть пішли! (грозить невидимим дітям). А ви – дзвонарю подасте скільки-небудь?. Обережно йдїть, тут темно.

Ганна Михайлівна: Евеліно.. ти помітила?

Евеліна: Так. Але,.. не такий він і схожий на нашого Петра. Взагалі, зовсім ні.

Петро: Що сталося?

Евеліна: Нічого, нічого.

Діти за дверима: Дядько-дядько, пустїть. Пустїть ну на хвилиночку, ну!

Єгор: Малі вишкварки! Геть ідїть!

Діти: Сліпий чорт! Сліпий чорт! Гагага (тікають)

Єгор: Погибелі нема на цих... цих виродків. Щоб вас хвороба передушила.. О, Господи. *(обертається і натикається на Ганну Михалівну)* Хто тут? Нащо став?... А, то ви. Ідіть. Стривайте, можете за мене триматись... А пожертва буде дзвонарю з вашого боку, доречі?

Ганна Михалівна дає йому купюру. Єгор швидко хапає її, прикладає до щоки і водить по купюрі пальцем.

Єгор: От за це спасибі. Величезне. Справжня!.. Я думав ви так – посміялись над сліпеньким. Як інші бува, ну знаєте..

Молодь піднімається сходами, читаючи написи дорогою.

Орест: «Многі суть починаючі, та закінчуючі в мале». Тут, пані Евеліно, мова певно йде про наш прекрасний похід на верх цієї прекрасної дзвіниці.

Єгор: Розумій, як хочеш. Тут ще віршик є доречі, дещо нижче. От би тобі прочитати..

Орест: Де ж?

Єгор: Не бачиш? От горенько...Ось тут – хороший вірш, та без ліхтаря ніяк.

Петро: *(нахиляється та читає, проводячи пальцями по стіні)*

Пам'ятай про смерті час

Пам'ятай про Божий глас

Пам'ятай про вічну муку і з життям розлуку.

Орест: Оу, це ж певно ваш улюблений вірш?

Єгор: Не подобається? Ну звісно. Ти ще молодий, вродливий, ге ж .. але гоба! Хто там знає, як воно буде. Хороший вірш, хороший...

Піднімаються на гору. Всі похмуро мовчать. Чути лише вітер та далекий шум дітей унизу. У завмерлій тиші особливо виразно видно, як подібні між собою двоє сліпих.

Петро і Єгор до чогось прислухаються.

Петро: Дзвонять.

Єгор: Це за п'ять верст звідсіля. Завжди – на півгодини раніше за нас. А ти чуєш? Я теж.

Добре тут. Особливо на свята. А ви чули, як я дзвоню?

Приїжджайте послухати, хех. Наш отець Памфілій спеціально для мене ці два дзвони виписав. Гарні.. Так співають, так співають! А тут у нас великий є – бух-бух-бух..

Дзвони отець виписав. А от шубу мені – ні. Скупий. А мене на дзвіниці продуває, особливо восени.. без шуби..

Орест: Ну, нам вже час.

Евеліна: Так. Ходімо?

Петро: Іди. Я зараз.

Всі ідуть. Лишається Петро та Єгор. Евеліна зупиняється на півдорозі і нечутно лишається.

Петро: Ти теж сліпий?

Єгор: Ну, так.

Петро: А ти давно став таким?

Єгор: Так народився.

Петро: Ага.

Єгор: Ось іншого знаю – брата Романа. Той в дитинстві засліп. Щасливий. А ти день від ночі можеш відрізнити? Я відчуваю. А от він – ні.

Петро: Що у цім щасливого?

Єгор: Та тому що він світ бачив. Людей. Кольори. Маму свою. Зрозумів? Він засинає і вона йому сниться. І все навколо сниться теж. А тобі?

Петро: Ні.

Єгор: Отож бо. Це нормально, хлопче. Тут вже кому коли пощастило засліпнути.

Господи, дай мені хоч у вісні один день радість побачити.... Та ні – не дають же... Здається часом, що от - лиш руку простягни. А там провалля. Одна тільки радість у сліпого монаха є..

Стривай! Куди ти?

Спершу послухай, як гарно я дзвоню.

Сцена 6

Орест, Петро і Евеліна дорогою додому.

Петро і Евеліна – похмуро мовчать.

Орест:

Що ж, цей досвід був корисним, як на мене особисто:

Не без дрібки зубожіння

Романтичне миле місце,
З досвіду скажу я певне – по країні де б не їздив,
Сіромаха в дертих лахах - то звичайне миле діло.
Неодмінна дрібка дьогтю надто вас вже зачепила.
Певно, потяг до страждання тут цідить в народній крові.
Розумійте мене, Петре?
Я не часто це говорю..
Та між нами - знайте, Петре, я і сам, либонь, земляк ваш,
Але вир, любов, пригоди -
В Києві усе інакше!

В місті дух свободи справжній допоміг розкрити очі
Майже кожен майже завжди може стати ким захоче

Якщо маєш певний статок
І талант, - ну, як у тебе -
Не важливо звідки сам ти,
Розумієш мене, Петре?

Не розмінюйся на марне і повір що все на краще...

Евеліно, в чому справа? Може я чогось не бачу?

Евеліна: Оресте, до чого все це?
Так, я згодна, місто вабить,
Та прийміть і мою думку:
Є інакша в світі правда.
Так, я бачу вас чарує
І хвилює дана тема..

Петро: Евеліно, думаєш із мене не вийшло би контрактного музиканта?

Евеліна: Що ти маєш на увазі?

Петро: Ну, такого – який грає під час Контрактів. То такий ярмарок у Києві. І скрізь афіші – о, тільки послушайте його! Такий молодий, але зовсім, зовсім сліпенький!

Евеліна: Петре!

Петро: Така дивовижа. Та ярмарковий люд на таке б ломанувся, правда, Оресте?

Орест: Можливо.

Петро: Чудова промоція.

Евеліна: Припиніть, будь ласка..

Оресте: Скажіть, от ви зі мною весь час сперечалися... Але якби Петро поїхав у велике місто – ви б із задоволенням склали компанію?

Петро: Я нікуди не поїду.

Орест: Тоді поїхали зі мною, Евеліно? Я вам усе в Києві покажу!

Петро реучко зупиняється.

Пауза.

Орест: Вибачте. Я не знав. Якось, вчасно не помітив.

Однаке, завтра я мушу їхати – готуватимусь до конкурсу. Не так багато часу лишилося. Так чи інакше, сподіваюсь, усім наше знайомство стало на користь.

Сцена 7

Вітальня, у ній Петро за роялем та Евеліна. Заходить дядя Максим.

Евеліна: Дядечко Максиме? Петро запитує - що таке червоний дзвін..

Максим: Що сталося, в чому справа?

Петро: Нічого особливого. Але – якщо звуки мають кольори, це означає, що навіть їх я не в змозі сприйняти. Так?

Максим: Дурниці! Ти й сам знаєш, що це неправда. Ти знаєшся на звуках краще за будь кого із нас.

Петро: Справді? Тоді, що ж означає цей вираз? Червоний дзвін...

Петро починає грати, його гра імітує дзвони, вони все голосніші, загрозливіші.

Максим: Так, стривай. В тебе дуже схоже виходить. *(музика обривається)* Це дзвін, що лунає на великі свята у місті. А коли, наприклад... Коли я, наприклад, дивлюсь на червону поверхню – вона так само хвилює, збуджує око. А дехто взагалі дратується від цих звуків і від кольору теж. Кров людини – червона. Коли людина злиться чи збуджується, кров приливає до голови. Ти відчуваєш її жар. Він – червоний. Розумієш?

Петро: Напевно... Жар – червоний?

Максим: Так. Це дивно, та нехай. Різниці, як ти сприймаєш його – нема. Очима, чи слухом, чи ще якимось.

Евеліна: А буває, кажуть, що людина дивиться на все крізь рожеві окуляри. Це означає, що людині радісно, що вона не бачить смутку.. Так же?

Максим: Так.

Петро: Продовжуй, Максиме. Як щодо інших кольорів?

Максим: Коли ти піднімеш руку догори і змахнеш нею - ти намалюєш півколо.

Тепер уяви, що рука твоя безкінечно довга. Півколо лишається, та тепер воно – просторе і далеке. Таким ми бачимо небо. Воно – блакитне. І коли ми споглядаємо його блакить, нам добре і спокійно. А якщо на небі з'являються темні хмари, похмурнішаємо і ми. Розумієш?

Петро: Розумію. Я знаю, коли небо у хмарах і починається негода.

Максим: Ми чекаємо, коли негода мине і над нами знову з'явиться блакить. І вона неодмінно з'являється. Тому грозу пережити не важко.

Тож небо – блакитне. І море, коли спокійне. У твоєї матері блакитні очі. І в Евеліни теж.

Петро: Наче небо.

Максим: Так.

Тут починається пісня, яку співає Петро (?)

Дещо ввісні нині бачив
Дещо наснилось мені
Небо блакитне, безкрає і дивне
Майже як очі твої

Максим: Тепер розкажу про зелений колір. Земля чорна. Як і голі дерева на початку весни. Та коли стає тепліше і весняне сонце нагріє їх достатньо – вони вкриваються зеленою травою, зеленим листям.

Дивні зелені простори
Дихають ніжним теплом
Море садів неозоре
Вкрите туманом і сном

Максим: Зелений – наче тепло, змішане з вологою прохолодою. Тому зелень так вабить око. Вона дає відчуття здоров'я, достатку, але – не пристрасті. Розумієш?

Петро: Не дуже... Та продовжуй!

Максим: Між зеленого листя восени з'являються плоди.

В млосних обіймах у сонця
Яблук червоні плоди
Шкода, що їх не згадати на ранок
Шкода, що це тільки сни

Максим: Настає пізня осінь. Тьмяні плоди і листя падають на землю. Сонце немов холодне. А з ним – все навкруги. І ось настає день, коли почорнілу землю вкриває сніг. Вона стає білою, рівною, чистою. Білий – колір холодного снігу, колір найвищих хмар і недосяжних холодних гір.

А щодо чорного кольору...

Петро: Так, я знаю. Це – немає звуків, немає руху. Ніч..

Максим: Так, це емблема печалі та смерті.

Петро: Ти сам сказав це, дядечку. А для мене ж усе чорне. Завжди тільки чорне.

Максим: Неправда! Для тебе існують звуки, Петре. І тепло, і рух. Ти оточений любов'ю.

Петро: Та чого це варте, коли в мені - лиш смерть і холод?

Евеліна: Петре, не кажи так, благаю.

Це.. через сліпого дзвонаря, так?

Петро: Що?

Евеліна: Місяць минув із нашої мандрівки. І ти тепер сам на себе не схожий.

Петро: Зізнайся, Евеліно – тоді, на дзвіниці, ти залишилась і підслуховувала , так?

Евеліна: Я не..

Петро: Мене легко обдурити, правда ж?

Евеліна: Я не могла лишити тебе самого там.

Петро: Чому?

Петро бере її за руку, відводить убік.

Петро: Ти гадаєш, я тебе кохаю?

Евеліна: Я у цьому впевнена.

Петро: Ну, а я не знаю. Так, раніше я теж був певен, що люблю тебе, понад усе. Тепер – хто зна... Краще б ти поїхала до Києва, разом з тим Орестом.

Евеліна: Навіщо ти мучиш мене?

Петро: Мучу? Так, певно.. І буду мучити все життя. Ми усі такі, народжені сліпими. Не знала? Така наша чорна злість. Я хотів би щоб усе було інакше, я хотів би бути кимось, хотів би бачити.. тебе.. Хоча дещо тепер я бачу ясно.

Евеліно, ти теж мене не кохаєш. Це лише жалість.

Евеліна:...

Петро: Не плач.. ти просто дуже добра. Але це правда – ми б ніколи не були разом, якби не зростали поруч – єдиними однолітками із заможних родин в околицях.

Петро: Залиште мене, до біса, всі. Будь ласка.

Максим: Невіглас. Багато хто віддав би все за твої блага і таланти. Навіть, можливо, зір. А ти у мене - калятий егоїст і носися зі своїм горем.

Петро: Так! Я ношуся з ним від народження. Нікуди не можу його подіти, дядечку.

Максим: У світі є біда, порівняно з якою твоє сите життя в маєтку – рай...

Петро: А знайте що - я б залюбки помінявся долею з останнім жебраком. Зі сліпими, можливо, тільки так і треба – виводити їх на дорогу, нехай просять собі копійчку.

З ранку я б тільки й думав, як дістати собі обід, рахував би гроші. Боявся б, що їх якось малувато. А якщо вдосталь – радів би. І це не лишало б мені часу думати – хто я і навіщо.

Максим: Гадаєш?

Петро: Я тепер заздрю Єгору, сліпому дзвонарю. Часто прокидаюсь вдосвіта, особливо у негоду. І уявляю, як він піднімається на дзвіницю. Йому холодно. Але він бере мотузки і дзвонить. І забуває, що він сліпий. Щасливий. А я – не забуваю. Ніхто не винуватий, що я нещасніший за жебраків..

Максим: Не буду сперечатись. Та я знаю, чим тобі зарадити.

Максим міцно бере Петра за руки.

Сцена 8

Звуки ярмарку. Гомін натовпу і музика наростає.

Чути дзвони вдалині, вози і вершники, торговці.

Шум посилюється. Петро спершу прислуховується, потім злякано намагається звільнити руки.

Петро: Максиме, куди ми їдемо?

Крізь какофонію прорізається жебрачий спів.

«Подайте сліпеньким, Бога заради»

Максим: Чого ж ти злякався? Це твої нові друзі – найщасливіші жебраки. Ти їм заздриш не так давно. Звісно тут трохи холодно і не затишно, але таке..

Спів наростає.

Петро: Ходімо звідси.

Максим: А, ти хочеш піти? Стривай, я маю поговорити з тобою серйозно і радий, що це станеться саме тут. Ти сумував, що часи змінилися, що сліпих не рубають у сутичках, як Юрка-бандуриста. Злишся, що тобі нема кого звинувачувати, а сам мучиш близьких. І нехтуєш своїми талантами.

Клянуся воїнською честю - кожен має право стати тим, ким захоче.

І якщо ти відкинеш усі переваги, подаровані долею... я, Максим Яценко, обіцяю тобі свою повагу і допомогу. Ти мене чуєш, Петре?

Я був майже в твоєму віці, коли залишив дім і пішов у добровольці. За мною теж плакала мати, як плакатиме за тобою. Але до біса все! Обирай.

Хей, Кандибо?

Голос Кандиби: Це ти, Максиме, старий чортяка?

Максим: Я. Приходь за тиждень, куди я казав.

Голос Кандиби: То я прийду.

Петро: Ходімо звідси! Прошу!

Максим: Ні, стривай. Ніхто іще не пройшов повз сліпих, не кинувши їм бодай п'ятака. Давай, зроби це.

Сцена 9

Темрява.

Це спальня, де на ліжку лежить хворий Петро.

Заходить мати, обережно відчиняє фіранку. Промінь сонця освітлює обличчя Петра. Ганна Михайлівна вагається, хоче прикрити фіранку назад.

Петро: Не треба. Лишіть

Ганна Михайлівна: Синку, це я.

Петро: А старий Кандиба вже приходив?

Ганна Михайлівна: Тихіше-тихіше, не розмовляй..

Тихо виходить.

Заходить Максим.

Максим: Ну, мій хлопчику, я певно маю просити у тебе пробачення..

Петро: Я все розумію. Дякую за урок.

Максим: До біса уроки! Просто ти мене на цей раз таки вивів.

Петро: І ти дійсно хотів би...

Максим: Я хотів би щоб ти менше носився зі своїм горем, от що.

Петро: Так.. А скажи, хто такий Кандиба?

Максим: Ватажок калічої зграї. А до того –втратив очі на війні. Знаю його давно...

Петро: Страшний..

Максим: Ну все, спи.

Петро: Ні, стривай. Дядечку, ти справді хотів мені добра?

Максим: Я б хотів, щоб ти нарешті знайшов собі місце. І не просто як доля веліла, а таке, яке захочеш. Ще не передумав до Києва, чи куди там ти збирався?

Петро: Так, послухай...

Сцена 10

Порожня вітальня. Атмосфера запустіння.

Входить Евеліна. Роззирається , заглядає у кімнати.

Пісня Евеліни, що переростає в дует з Петром (?)

Евеліна:

Тиша і пустка.

Надто лякає ця порожнеча.

Мабуть, питання тут недоречні –

Зібрано речі.

Передчувала – день цей настане

Дивно не надто

Краще б сказати..

Певно це зайве

Завше для зайвих

Тільки відчуваю пил чужих доріг
Залишив самотнім наш маленький світ

Приспів:

У полоні снів
Й надто хибних вражень
Враз змінивши все, що для мене важить
Ще не знаєш,
Що можливо знайдеш
Чи на краще все це
Запитаю в серця

Заходить Ганна Михайлівна

Ганна Михайлівна: Ох, Евеліночко, здрастуй.

Евеліна: Пані Ганно, а де Петро?

Ганна Михайлівна: Петро поїхав. Не послухали мене вони з Максимом..

Евеліна: Поїхав? Куди?

Ганна Михайлівна: До Києва.

Тільки відчуваю пил чужих доріг
Залишив самотнім наш маленький світ

Приспів:

У полоні снів
Й надто хибних вражень
Враз змінивши все, що для мене важить
Ще не знаєш,
Що можливо знайдеш
Чи на краще все це
Запитаю в серця

Дія 2

Інтермедія

«Пісня про козаків»

1.

Ви бачите поле
Степи неозорі?
(Ну, може й не бачите, то хоч уявіть)
Хто в Дикому полі
Гуляє на волі
Що курява тільки летить з-під копит -

Друже, може ти? (хто зна?)
Хей, наважуйся хутчіше!
(Що якби ти жив раніше
Років на двісті чи триста чи більше?)

Пр.

Тут тепер почнеться пригода твоя
Тут тобі напевно дорога одна є
Що ж - тримайся, друже
І не підведи
Тут тепер почнеться пригода твоя
Чуєш, попід небом ця пісня лунає
Воля, що її так прагнув ти

Значить буде все –
І степ
І вільні простори
Місце казкове
Де по своєму рівні
Всі
(Твої побратими)
Дні повні пригод
Ночі повні зірок

2.

І де б не був - ти тепер сильним будеш
І не відомо – що знайдеш й загубиш
Одначе знаю, що хоч закладаю -
Ти стрінеш правду – і її ти полюбиш

Хто зна куди тепер стежина веде
Тільки сокіл у небі тобі підморгне -
Певно до Запоріжжя

(або за течією ледь вище чи нижче)

Шабля, вірний кінь і степи без меж
Скільки нових друзів тут собі знайдеш ти
Хай там що, собі затям одне –
Слухай пісню, що тебе веде

Пр.

Тут тепер почнеться пригода твоя
Тут тобі напевно дорога одна є
Що ж - тримайся, друже
І не підведи
Тут тепер почнеться пригода твоя
Чуєш, попід небом ця пісня лунає
Воля, що її так прагнув ти

Сцена 1

Ярмарок у містечку. При дорозі стоїть ватага сліпих жебраків (Косий, Хромий і Носатий). Кандиба, голова ватаги, співає, так сяк акомпонує собі. Час від часу йому гарно підіграє на кобзі інший юнак із ватаги. Це наш Петро.

Кандиба:

Ой полечко, поле туманом повите,
А на тому полі два козаки вбито.

Один козак вбитий - багата родина,
Другий козак вбитий - бідна сиротина.

Юрко! Ну що ти знов виводиш мені тут ці кучері.

Косий: Ну, а як Юркові без кучерів. Він же красунчик.

Хромий: Гадаєш, красунчик? Дай, гляну. Ох, справді аж в очах від краси потемніло!

Всі сміються. Хтось торкається рукою обличчя Петра. Він щулиться, але не відсажується.

Кандиба: Юрчику, хто тебе навчив так на кобзі грати?

Петро: Юхим, конюх.

Косий: То ти жив на конюшні?

Петро: Поруч.

Косий: Виходить, ти Конюшенко у нас?

Всі гигають.

Петро не відповідає, грає далі.

Люди, що проходять повз, заслуховуються, потім кидають на землю монету.

Петро зупиняється і замирає.

Кандиба швидко підбирає монету.

Кандиба: Ох, малий. Пропадеш ти сам. Аж обідно.

Хромий: Музикант, а гроші шукати не вміє.

Косий: Юрчику, а ти з нами в Почаїв напросився – ти на ярмарок чи молитися?

Петро: Так.

Косий: Що «так»? Думаєш, прозрієш?

Петро: Смішно, правда?

Ніхто не сміється.

Косий: Ніколи не чув, щоб хтось прозрів отак.

Кандиба: Буває всяке.

До ватаги прибігає Гриць. Шепоче щось Канибі на вухо.

Кандиба: Так, хлопці, збираймося. Порахуймо гроші.

Хромий: Тут 8. І одна Юркова.

Кандиба: Дуже добре. Не погано. Грицю, зганяй візьми провізії.

Гриць бере гроші і йде.

Носатий: Що сталося?

Кандиба: Кодло воружок шастає. Нам воно не треба.

Хромий: Зіграєш щось, поки Гриць там бігає?

Петро: Своє?

Косий: Ого, ну давай, малий, своє..

Петро грає на кобзі власну мелодію, яку грав вдома Евеліні і гостям.

Кандиба: Ага..

Петро: Що?

Хромий: Не, ну чо

Косий: Граєш ти гаразд, ну так.

Петро: Що?

Кандиба: Он, здається, Гриць біжить. По коням (*закидає торбу на плече*). Ти не погано граєш, але видно, що не надто багато чув іще. Треба слухати.

Петро: ...Слухати?!...

Ватага повільно рушає, тримаючись за плечі один одного. Петро лишається на місці.

Врешті, до нього підходить Гриць. Бере за руку та відводить до решти.

Кандиба: Що за вибрики мені тут? Я взяв до Почасва тебе, так і бути. Маємо дійти туди за три тижні. Хоч не думаю, що ти стільки протримаєшся. От прям об

заклад б'юся. Але – якщо вже ти з нами, затам: як загубишся, я тебе уб'ю.
Ясно?

Сцена 2

Сліпці на великій дорозі.

Ніч, дощ. Всі тримаються купи, під великим плащем.

Похмурий день. Сліпці рахують гроші.

Кандиба: Скільки там?

Хромий: Чотири.

Кандиба: Ага..

Ніч, вітер. Всі сидять під якимось непевним сараєм.

Кандиба: Гляньте, малий там ще живий?

Хтось кладе руку на плече сплячому Петру. Він різько прокидається і відсахується.

Кандиба: Ага..

День. Дощик накрапає. Сліпці рахують гроші.

Кандиба: Скільки там?

Хромий: Дві.

Кандиба: Ага.. В дощ завжди менше. Ну, не сумуйте.

Співає

На багатім сині вишита сорочка

А на сиротині нема ні шнурочка.

До Петра

А ти що – давай підіграй.

За багатим сином плаче вся родина.

А за сиротою – молода дівчина.

Ніч, холоднеча. Всі сплять, закутані у лахи. Петро сидить, обнявши кобзу.

До нього тихо підходить Гриць.

Гриць: Це я. Гриць. Ти чого не спиш?

Петро: Оу, ти.. Думав, ти тільки з Кандибою говориш.

Гриць: Тю. Заховай руки, бо замерзнуть. А без рук не проживеш же.

Петро: Так.

День. Сліпці рахують гроші.

Кандиба: Малий пограй іще. Тільки щось нормальне.

Подайте сліпеньким, Бога заради!

Скільки там?

Хромий: Поки нічого.

Вечір.

Кандиба ділить хліб. Дає шмат Петру.

Кандиба: Юрко – сьогодні заслужив.

Ніч.

День.

Петро грає на кобзі на сільській вулиці. Раптом осікається.

І розуміє, що він тут лишився сам.

Пауза.

Петро у шоці.

Повз ходять люди. Вози. Чути, як далеко селяни співають у полі.

Поступово наступає темрява.

Починається музика. Наче зараз має початися пісня. Але Петро мовчить.

Темрява потроху розвиднюється. Ми бачимо людей, вози.

Петро мовчить.

Немов просто перебуває у цій атмосфері.

Пауза

До нього підходять дівчата-селянки.

Дівчина 1: Тобі допомогти? (бере Петра за руку) Ой.

Петро хитає головою.

Дівчина 2: Він той... сліпий?

Дівчина 1: То нехай. Але ж гарний який, бачила? Ще й музика.

Дівчата йдуть.

Робітники гукають Петру, щоб відійшов з дороги.

Він обережно відходить. Доки не впирається спиною у паркан.

Стоїть біля нього.

Врешті – починає тихо награвати на кобзі.

Голос Гриця: Юркооо!

Підбігає Гриць, підходить решта ватаги.

Кандиба: Ти шо! Думали - загубився вже на зовсім.

Петро: Злякався за мене?

Хромий: А в самого он ноги трусяться.

Косий: Звідки тобі то знати?

Хромий: А що, не правда?

Кандиба: Ну, будемо вважати, я майже виграв свій заклад, що ти з нами не дійдеш до Почаєва. Хехе.

Петро: Знаєте що, Кандибо – а ось і мій заклад. Я переспіваю тебе, в Почаєві.

Сліпі: Ого

Кандиба: Серйозно? Ну, все – не злися, що ми тебе тут забули. (кладає руку Петрові на Плече, але той її перехоплює)

Петро: Серйозно.

Кандиба: Он як?.. Ну добре. Приймаю твій виклик. Хто збере більше грошей – виграє. Але, якщо ти програєш, то в тім Почаєві тебе і лишимо. І кобзу твою заберу, бо хороша.

Петро: (собі) Обійдетесь

Кандиба: Побачимо, хлопче.

Петро: Побачимо.

Сцена 3

Петро і Гриць.

Петро налаштовує кобзу.

Гриць: Ну ти вчудив сьогодні, канєшно! Вже придумав, що співатимеш?

Петро: Поки не знаю.

Гриць: Ну, то нічого. У Почаєві не так вже і погано, кажуть. А крім того – там красива величезна Лавра і монастир.

Петро: Чудовий план.

Гриць: Угу. Знаєш, Юрчику, ти вобще дивний. Але граєш хвацько, на правду.

Петро: Дякую, Грицю. А чому ти пішов мандрувати з Кандибою? Ти ж, ну.. бачиш.

Гриць: Але не бачу жодних перспектив. Ох.. Ну, правду кажучи, мені і не було де лишатися. Батьків у мене ж нема. Вобще було б здорово прибитися в якесь містечко. Стати там..ну. кухарем, наприклад. Чи броварем. Тим паче, в мене тут практика провізорська вже є. Тільки грошей тре дістати...

Словом, ось тобі моя порада – усі люблять думи.

Петро: Думи?

Гриць: Ну, так. Про козаків або про походи якісь, про героїв. Типу знаєш – в думках все навіть якщо складно, то дуже просто. Ти борися, бо інакше - не можливо. І сумніватись в тому, що робиш – в думках неможливо. Просто їдеш собі у поле і стаєш козаком. Не думаєш, де дістати грошей на то.

Немовби можеш ким захочеш стати, але обираєш лише шляхетне. Людям на ярмарках подобається - всі наче одразу стають трішки вільніші і шляхетніші. Ну, схоже я тобі трохи заважаю?

Я піду тоді, до всіх. А ти не губися. Ми тут, поруч.

Петро: Ага, я чую.

Сцена 4

Ніч. Блискавки прорізають простір.

Страшна негода, гірша за всі попередні.

Чути галас людей, але зрозуміти звідки - неможливо.

Голос Петра: Агов? Агов!!

Ми бачимо Петра. Він один серед грози.

Розгублений і вщент промоклий, Петро загротає кобзу в плащ.

Тоді - опускається до землі, на руки. Прислухається, наче велика хижа тварина.

Далі - доволі вправно пересувається на чотирьох. Доки не знаходить коріння кремезного дерева.

Добравшись до дерева, скуйовджується, витирає руки від глини. Перевіряє інструмент.

Петро: Чорт... Але нехай. Негоду пережити не важко. Це мине.
Починає тихо собі награвати на кобзі.

Дещо ввісні нині бачив
Дещо наснилось мені
Небо блакитне, безкрає і дивне
Майже як очі твої

Дивні зелені простори
Дихають ніжним теплом
Море садів неозоре
Вкрите туманом і сном

В млосних обіймах у сонця
Яблук червоні плоди
Ваблять неначе червоно-гарячі
Ніжні цілунки твої

*Петро замовкає. Задумливо обіймає кобзу.
Спирається рукою об щось. Це могильний камінь.*

З'являється Гриць.

Гриць: Овва, ти живий!

Петро: Аж сам не вірю.

Гриць: Пересидів негоду на могилі. Хаха. Хто вона? Та, про яку ти грав так красиво.

Петро: Це, мабуть не важливо вже.

Гриць: Жаль, що так. Це через сліпоту?

Петро: Так, через мою сліпоту.. дечого не помітив..

Дякую, Грицю, що знайшов мене.

Гриць: Дякуй своїй музиці. Вже, доречі, вдруге.

Ну, ходімо. Наші там, ми уже і багаття розели. А ти ж геть промок. Завтра будемо в Почаєві і не можна, щоб ти пропав тут сьогодні. Чого посміхаєшся?

Петро: Придумав, що гратиму.

Гриць: Йой, то кохання підказало.

Петро: Ні, могила.

Сцена 5

Почаїв.

Велика ярмаркова площа, багато люду. Усе гомонить, чути дзвони. Це - народне гуляння на Спаса.

Кандиба з ватагою уже тут.

Трохи осторонь стоять Гриць та Петро.

Гриць: Хвилюєшся?

Петро: Так.

Гриць: Тю, ти ж сам влаштував собі той клопіт? Ну, якщо шо, доведеться жити в Почаєві. А тут, до слова, навіть броварні нормальної нема - я перевірів.

Тільки он в монастирі, а туди я не хочу. Халепа.

Петро: Я в дечому зізнатися маю. Чуєш?

По-перше,..

(Але Гриць не чує його, відходить до решти ватаги.)

Петро: По-перше, я погано співаю. Не впевнений, що людям буде гаразд це чути.

По-друге, ...

Хромий: (гукає) Шо ти там, Юрчику, готовий? Чи вже пятами накивав?

Петро: По-друге, я, можливо, боягуз. Але як я дізнаюся, чи це так, якщо навіть не спробую боротьбу?

По-третє, у мене є трохи грошей з собою. На дорогу додому. Чи в Київ. І я себе за це ненавиджу.

І ще...

Гриць: (Голосно, на всю площу)

Хей-хей, народе!

Сьогодні на Спаса

У нас - ще небачена свята окраса

Два вправні музики, співці мандрівні

Співатимуть вам найщиріші пісні.

Як торкне вас пісня - то, що говорить -

У шапку монети кидайте в ту ж мить.

Як пісня вам любо до серця зайшла

Кидайте карбованець, чи навіть два!

Пане Кандибо? Юркоо? Вйо!

Петро: І ще - мене звать не Юрком. Але сьогодні я співатиму про...

Кандиба: (співає)

Хей-хей, то не вітер буйний в полі повіває

То славний отаман Карий зі своїми козаченьками гуляє

Хей, то не сокіл високо у небі літа

То славний отаман Карий вороженьок вигляда
А то поруч з ним –хей-хей – на конику гнідім
То сліпенький Юрко-бандурист, отамана Карого побратим...

....

Петро: (собі) Ох, чорт... Курва.. Добре. Нехай.
Тоді...
Тоді...

Петро починає співати. Спершу тихо, далі – все гучніше.

Його пісня поступово переростає у перформанс

Петро: (співає)

Ой, полечко поле, туманом повите

А на тому полі два козаки вбито.

Тут народна пісня переростає для нас в його власну (це ж магія мюзіклу)). Про те, що "Майже кожен може стати ким захоче" - це не правда. І що Петру навряд чи стати коли-небудь тим, ким він хоче. Однак його щастя тут - у музиці. І слухачах.

Він насправді щасливий.

Пісня закінчується. Народ аплодує.

- Ого!

- Здорово ти!

Якась дівчина в емоціях реучко обіймає Петра.

Мужик 1: О, чули, як запалив?

Мужик 2: Без образ, та нам з мужиками до вподоби стара школа.

Гриць: Юрчику!

Петро: Здається, не найгірше вийшло..

Косий: А сам - аж чути, як сяє

Кандиба: Це було не погано, малий. Хоч співаєш ти і правда – на любителя.. Та он – Почаєву до вподоби.

Петро: Дякую вам.

Косий: Порахуймо гроші!

Хромий і ватага рахують гроші.

Хромий: Кандиба – виграв!

Ватага: Ура!

Тут на сліпців налітає банда злодюжок. Однак Кандиба – вправно, наскільки це можливо, дає відсіч їм цілком. Зав'язується нетривала сутичка. Сліпі намагаються оборонитися. Петро теж – він навіть встигає когось вдарити, перш ніж його штовхають на землю.

За ватагу заступається кілька селян. Але запізно – злодії тікають.

Хромий: Курва...наші гроші!

Кандиба: Усі цілі?

Хромий: Наче так. Але гроші..!

Кандиба: Косий, Носатий – ви в порядку? Грицю, тут? Юрко?

Ватага: Угу.

Косий лається.

Хромий: Але це були всі наші гроші..

Кандиба: Що ти заладив – наче вперше таке?.. Ти – сліпий жебрак. І я. Ясна справа – ми найлегша здобич. Особливо - ох, Господь допоможи – коли про безпеку не думати. Нічого хлопці, зберемо іще.

Зберемо...

Петро: *(до Кандиби)* Пане Кандибо. Візьміть.. *(дає йому невеликий мішечок з грішми)* Це мої, були. Вибачте. На ...

Кандиба: Гадаєш, синку, це хороша ідея?

Петро: На дорогу. До Києва, але ... це зайве. Я тепер точно знаю, що зайве..

Кандиба: Ой. Хвате! Чути того не хочу всього.

Тут біля ватаги сліпців спиняється панська бричка. З неї визирає служник.

Служник: Агов! Так-так, ви! Хто тут з вас так вправно грав на цій штуkenції? Панству то дуже до вподоби. Панство хоче музику з собою. Бо їхати – аж на Київ.

Кандиба: Це оцей от в нас талант. Забирайте!

Петро: На Київ?

Служник: На Київ. А далі до Чернігова, через Бровари. Але - головне до Києва. Ми добре заплатимо. Панство музику дуже любить. То спішить встигнути на конкурс музичний якийсь там.

Петро: Що? Так буває..?

Кандиба: Давай-давай. Він звісно згоден. Бо я чути його вже не можу тут. Тільки подбай про себе, прошу.

Гриць: Пане Кандибо! Можна я догляжу за Юрком нашим? Ну, будь ласка! Я типу от прям за крок від мрії, все таке..

Косий: А тобі той Київ нашо?

Гриць: Київ то таке, Бровари – рулять!

Кандиба: А гроші я твої заберу - за весь клопіт. Ти нівроку хлопець, точно не пропадеш.

Петро: Дякую вам!

Вони з Грицем забираються до брички.

Кандиба: Максиму привіт!

Сцена 6

«Пісня про Київ»

Крізь туман в перших променях сонця осіннього
Що це за місто? Що це за місто там,
На обрії?
Певен, про нього ви чули багато
Чули надто багато,
Та краще
Один раз побачити.

Дороги, шляхи й мости
Всі неодмінно приводять сюди вони
Певно, таким же був і у снах твоїх
Майже як в мріях
Майже як в мріях
- Впевнений, що це..
- Це Київ.

1.
Як тобі в місті?
Може й не сам але з ним на одинці
Просто прийми це
Все ще не надто знайомі чужинці
Хей, озирнись на мить
Хто ти і звідки ти
Тут загубилися зайві питання
Бачиш, як тонуть мости у тумані
Сквер непомітно у жовте вбирається

Сонце встає над Дніпром, прокидайся
Ранкові газети, перші трамваї.
Пагорби й далі
Далі і далі

Дощ уночі, струмки блищать на бруківці
Надто високі будинки й дзвіниці

Надто ошатні широкі ці вулиці
Сонце у вікнах і
Золото сліпить.

Рефрен:

Знаєш, вчора у променях сонця осіннього
Бачила тебе. Чи серце схибило так?
Майже впізнала - десь біля Житнього
Майже як в мріях
Майже як в снах

2
Як тобі в місті?
З кожним бувало уперше колись це
Ще на зупинці,
Чи може як вперше йшов по Володимирській
Хей, озирнись на мить
Хей, пригадай, хто ти
Дещо оманливе є в цьому місті
Тож постарайся не загубитися

В лицях із тінню легкої зневаги
В вулицях, повних розпусти й розваги
В вулицях, в вечері наче у казці
Світло, ліхтарики
І танці, і танці

Сукні яскраві, усмішки милі
Обличчя, можливо, красиві-красиві
Місто, де люблять грошима й очима.
Місто вечірнє.
Київ вечірній.

Сцена 7

Евеліна у Києві.

Евеліна:

Дивна історія дихання горне,
Хай все з початку згадати не в змозі -
Місяць на роздуми, тиждень на збори,
Зрештою – лиш кілька днів у дорозі.
Думала, що не наважусь нізащо я -
Надто пригода ця несамовита
Дякую, друже, вам за запрошення
Тільки дозвольте перепросити

Думали, певно, мене дивувати ви
Мали, можливо, іще певні наміри.
Думали інше іще. Але жаль мені -
Знав би, якою буваю безжальною.

Сцена 8

Невелике кафе на Валах у Києві.

Кілька відвідувачів та господар біля стійки. З вулиці долітають звуки міста – голоси людей, трамвай, заклики торговців. Погожий сонячний день на початку осені.

За круглим столиком сидять двоє Критиків.

Заходять Орест та Евеліна, сідають за вільний столик.

Орест: А ось тут, на Валах (тобто на Верхньому валу. А нижній – он там, через дорогу. Дивина, правда?) Ось прямо у цім закладі обідають зазвичай літератори ну і всякі люди мистецтва. Я, звісно, маю на увазі вдалих літераторів. Невдалі – п'ють на вулиці трішки далі.

Евеліна: Але ви, як і завжди, із вдалими, Оресте.

Орест: Та тепер і ви, чарівна пані Евеліно – із вдалими.

Евеліна: Бачу, вдача тут вирішує все.

Критик 1: Оооо, тільки погляньте. Це ж Орест Ставрченко! Молодий таланти, що подавав певні надії у музиці.

Критик 2: Особливо – своєму батечку.

Критик 1: Звідки його батечко родом, нагадайте?

Критик 2: *(шепоче колезі на вухо)*

Евеліна: Оресте, це ваші знайомі?

Орест: Давай просто не помічати їх, голубонько. Це – критики.

Евеліна: І ви нічого їм не зауважите?

Орест: Це відомі київські критики. Ох, ви така наївна.

Евеліна: *(собі)* Так, це правда.

Орест: Але зі мною ви не пропадете. *(бере її за руку)* Я вже вам казав і не раз – тут, у Києві, все дещо інакше ніж у ваших.. пасторальних місцинах.

Евеліна: Дозвольте нагадати, Оресте, і про ваші рідні місцини...

Орест: Давайте, це буде нашим секретом.

Орест шкіриться.

Евеліна потроху вивільняє руку.

Критик 2: *(до колеги)* І що, гарно грає той Орест?

Критик 1: За два дні дізнаємось, хихи

Евеліна: Як скоро має бути ваш музичний конкурс, до слова?

Орест: За два дні.

Евеліна: Ви нервуете?

Орест: Чого б це. Я готовий перемогти. Так, вважайте що перемога вже зі мною.

Евеліна: Трохи самовпевнено.

Орест: А вам не подобається самовпевненість? Що ж тоді вам до смаку? Може, ви й самі не знаєте поки.

Евеліна: Знаю.

Орест: Як там, доречи, поживає ваш друг? Сліпий. Петро, так?

Евеліна: Петро... ну, гадаю, у нього все добре. *(дивиться у вікно)*

Орест: Що там?

Евеліна: Вибачте. *(роззирається)* Весь час здається, що хтось на мене тут дивиться...

Орест: Евеліно, я радий, що ви обрали життя.

Евеліна: Перепрошую, що?

Орест: А не скорботу і обов'язок до кінця своїх днів. Ну, ви ж розумієте.. Така красива і приємна пані. І ця сукня - колір вам так до лица. Було б неподобством лишатись у тій провінції. А тут – вас точно помітять!

Евеліна: Можливо я не хочу бути поміченою?

Орест: ..настільки, що готові були прожити усе життя поруч зі..

Критик 1: Ооо, тільки погляньте – а ця пані поруч з Ставрченко...хто вона, доречи?

Критик 2: Не знаю. Евеліна..?

Критик 1: Може - трофей із мандрів?

Критик 2: Що за мандри?

Евеліна: Оресте, перепрошую, вас знову заносить. Ви нічого про мене не знаєте. Тільки й бачите одне. А щодо Петра – він... насправді талановитий музикант.

Орест: Дивлячись, з ким порівнювати..

Евеліна: Ви самі ще недавно йому це казали.

Орест: Направду радий, якщо мені вдалося підбадьорити вашого друга.

Критик 1: Все літо цей Орест пропадав десь поза Києвом. Як подекують – шукав натхнення.

Критик 2: Але не в Італії, я так розумію?

Критик 1: Та ні, Бог з вами – ближче до народу.

Евеліна: Може, ходімо звідси?

Орест: Ні, чекайте.

Критик 2: Ну, доречи – то даремно ви. Зараз то дуже модно.

Критик 1: Але мистецтво є мистецтво. Чи можна написати вартісний твір, їздячи лише по брудних ярмарках абощо. Або давайте - покличемо на київський конкурс усіх тих маргіналів.. - он там. на розі, щойно музику молодого бачив.

Критик 2: Дискусійне питання..

Критик 1: Але.. що ж нам зіграє наша зірочка за два дні?

Критик 2: Щось підказує – не італійських серенад.

Критик 1: Щоб не зіграв – все-Рівно)

Орест: Що більше вони говоритимуть – то мені краще.

Евеліна: Вам самим не гидко?

Орест: А чого б це?

Критик 1: Аби новій подружці догодив.

Евеліна виразно дивиться на Ореста.

Орест: Ну добре. *(розвертається до Критиків)*

Орест: Панове, яка несподіванка! Як я радий вас бачити!

Критик 1: Овва, Оресте, вітаю! Як поживає ваш батечко ?

Орест: Все пречудово, дякую!

Критик 2: Готові дивувати усіх на конкурсі?

Орест: Конкурсі? .. А. ну звісно) Так, маю дещо нове.

Критики : Удачі-удачі вам.

Орест:Радий, якщо шанованим метрам стане до вподоби мій скромний твір.

Орест: *(повертаючись до Евеліни)* Що? Чому ви так на мене дивитесь?

Евеліна: ...

Орест: Якщо ви гадаєте, що справи тут вирішуються лише талантом – то ви нічого не тямите у музиці. А я – тямлю. І тому я зараз тут, із вдалими літераторами. А не п'ю на вулиці – отам - разом із невдахами. І ви мали б бути вдячні мені за все.

Евеліна: Дякую, Оресте. Мені час.

Орест: І якщо вам так огидне наше товариство – вам не варто приходити на той конкурс, Боже збав. І ще ... Куди ви зібралися?

Евеліна: Вибачте. Мені треба побути самій.

Орест: Ну ні! Саму я вас ніяк не лишу! І я ще не договорив... (*виходить за нею із закладу, договоряючи. Деякий час з вулиці ще чутоно їхні голоси*)

В цей час до стійки повертається господар разом із гостем на милиці- то Максим.

Критик 1: Ооо, тільки погляньте! Це ж Максим Яценко - славнозвісний в минулому пройдисвіт і розбишака з контрактів!

Критик 2: Так, чуєте, колего - вшиваймося по-тихому звідси, а то може вломить..

Критики по-тихому вшиваються.

Максим: Гарно ти розбудувався тут, друже. Тільки публіка у тебе каламутна.

Хазяїн: Та й по всьому. Аби не притон.

Тут до кафе заходить Петро. В руці у нього – акуратний ціпок. Він тримається доволі впевнено, але – в дивній емоції.

Максим: Петре! Ох ти! (*Обіймає його*)

Петро: Значить я не помилився. Дядечку!

Максим: Я листа отримав і... як ти дістався аж до Києва? Аж сюди?

Петро: Мені допомагали.

Максим: Який ти став.. ох..

Але Петро здається не тут. Він прислухається до шуму вулиці за вікном.

Тут починається його пісня:

1.

Тільки голоси доріг
Все, що знав – зникає в них
Не тримав і не вберіг
В них потоне голос твій

Надто швидко б'ється серце
Хай вона не бачить все це
Хай не зна про це

Пр:

Наспівають
Тихо голоси доріг
Тільки знаю
Все що маю – все моїм є
Марні спогади облиш і
Це не біль це просто тиша
Це мине
Мине

Максим: Так, а тепер послухай, синку –дотепер мені було байдуже.. Але курва!
Ти якраз вчасно встиг! Аби взути цих всіх мутних снобів. Господи! Ти просто
маєш перемогти їх усіх, зрозумів?

2.

Всі даремні манівці
Щастя, що наприкінці
Всі слова, всі голоси
І чужий даремний бій
Не мій

Що шепоче нині серце
Хай вони почують все це
Хай почують це

Пр.

Наспівають
Тихо голоси доріг
Тільки знаю
Все що маю – все моїм є
Небо, сповнене блакиті
Світ, де щастя у повітрі
Це мине
Мине

Сцена 9

*Під час пісні сцена змінюється. Це - велика зала Київської філармонії.
Музичний Конкурс. Шанована публіка, критики, музиканти.*

3.

Зустрічі і втечі
Інші марні речі
Шлях не зна куди веде
Втім, я чув і інше
Є в тім дещо більше
Дещо нічиє

На сцену виходить Орест. Кланяється.

Конферансьє: Зустрічайте на нашій сцені – Орест Ставрченко. З..

Орест: .. з Києва. Дякую. Шановне товариство! Надзвичайно радий бути сьогодні тут і грати для вас.

Орест сідає за рояль.

Він грає мелодію, яку Петро грав на початку історії гостям у вітальні.

Пауза.

Зала вибухає оплесками.

Орест кланяється. У вкрай піднесеному настрої спускається зі сцени. Всі його вітають.

Експерт 1 : Дивна мелодика. Трохи наїву та автентики.

Експерт 2: Але в цьому і сила водночас.

Експерт 3: Пророкую перемогу.

Експерт 1: Однозначно.

Критик: (колезі) А я казав!

Орест у центрі уваги. Однак тут він помічає у натовпі Петра.

Петро - не схожий на жебрака, але вдягнений доволі скромно - стоїть осторонь. Орест ніяковіє. Однак в якийсь момент через скупчення публіки вони опиняються поруч.

Орест затамовує подих.

Петро: Оресте, це ви?

Орест: О, добридень

Петро: Вітаю вас. Чудовий виступ. (потискає руку Оресту)

Орест не одразу знаходить, що йому відповісти.

Однак тут загальний гул перериває Конферансьє.

Конферансьє: Єм..Шановна публіка, Мені щойно повідомили. що тут сталося певне непорозуміння. І авторство цього твору належить не панові Ставрченко.. Однак, кому ж?

Поруч з конферансьє стоїть Евеліна.

Орест: Чорт..

Евеліна: Справжній автор... (вона затинається. помічає Петра). Справжній автор твору теж у цій залі.

Евеліна підходить до Петра. Він бере її за руку і вона проводить його на сцену.

Критик 1: (відливо) Monsieur, qui êtes-vous et d'où venez-vous ?

Петро: Mon nom est Peter. Presque de Rivne

Конферансьє: Якщо це справді ваш твір, пане, як ви можете це довести?

Петро: Дякую, та я не хотів би доводити. Тим паче, твір ще не зовсім готовий. Та наразі він звучить так..

Петро сідає за рояль і грає.

Сцена 10

Фінал.

Кінець.

Київ
2021 рік.